

ραρτήματι, παραλείποντες πλεῖστα διὰ τὸ ἐπίτομον τοῦ βιβλίου, ώς καὶ τινας ισοδυνάμους ταῖς ὀνομασίαις ταύταις Ἑλληνικὰς λέξεις ἀφήνοντες τοῖς περιέργοις, ὅπως μόνοι αὐτοὶ εὑρώσιν αὐτάς, τὰς πλεῖστας οὖσας Ἑλληνικάς, τινάς Λατινικὰς κτλ.

Ἡ Φιλολογία (Словесность-та) διαιρεῖται εἰς δύο, εἰς λόγον πεζόν (Проза = la Prose) καὶ λόγον Ποιητικὸν (Поеzия = la Poesie, ή Ποίησις).

Οὐ ψυχικὸς ἡμῶν κόσμος [Душевенъ міръ] διαιρεῖται εἰς δύο ἡμίσεα μέρη [на двѣ половины]. Τὸ πρῶτον ἡμίσυ αὐτοῦ μέρος λέγεται ψυχικο-νοερὸν (душевно-умственна), τὸ δὲ δεύτερον ἡμίσυ ψυχικο-καρδιακὸν (душевно-сердечна). Πρὸς τὸ πρῶτον ἡμίσυ μέρος ἀναφέρονται αἱ ἐντυπώσεις (впечатленияята), αἱ ἀντιλήψεις (понятияята), αἱ παραστάσεις [представленияята], αἱ ιδέαι, αἱ κρίσεις, τὰ εἰδη αὐτῶν καὶ τὸ ἔργον τοῦ λογικοῦ (разума). πρὸς τὸ δεύτερον δὲ ἡμίσυ μέρος ἀναφέρονται αἱ τάσεις (стремленияята), τὰ αισθήματα (чувствованиията), οἱ πόθοι, αἱ ἐπιθυμίαι εὔγενες ή ἀγενεῖς (желанията), καὶ τὰ εἰδῆ αὐτῶν, τὸ δὲ ἐντελέστατον καὶ ὑψιστὸν αὐτῶν τῶν ἐπιθυμιῶν ἔστιν ἡ βούλησις [волята]. Οὐ ἀνθρωπὸς τείνει νὰ ζῇ ἐν κοινονίᾳ καὶ ἡναγκασμένος εἶναι νὰ διακοινόνεται μὲ αὐτὴν ψυχικῶς, τοῦτο δὲ γίνεται διὰ λέξεων, ἃς ὁ ἀνθρωπὸς ἔξειργάσατο ἐξ ἀπλῶν φωνῶν κτλ., αἵτινες εἰσιν ὡς τύποι [Формы, калкпи] τῶν ψυχικῶν προϊόντων. Τὸ εἰρημένον πρῶτον ἡμίσυ μέρος τελειοποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους νοερῶς, τὸ δὲ δεύτερον ἔξεινενται αὐτοὺς ἡθικῶς. Οὐ ψυχικο-νοερὸς δόθεν ἡμῶν κόσμος (міръ), προφορικὸς ἡ γραπτός, λέγεται Πεζός. "Οταν δὲ ἀμφώτερα τὰ ἡμίσεα μέρη τοῦ ψυχικοῦ κόσμου ἐπεξεργασθῶσιν εἰς εἰκόνας (картины) φανταστικάς, δίδουσι τὴν Ποίησιν.

Οὐ πεζὸς λόγος ἔχει πέντε εἰδῆ: 1] Οписание [περιγραφὴ], 2] Πовествование [Διήγησιν], 3] Κартистика, 4) Рассуждение [κρίσιν, διάσκεψιν], 5] Критика.